

Ekobrottsmyndigheten förebygger och bekämpar ekonomisk brottslighet

Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority

Vårt uppdrag

Ekobrottsmyndigheten är en specialistmyndighet inom rättsväsendet med särskild kompetens för analys och utredning. Vårt uppdrag är att skapa trygghet och rättvisa genom att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet. Det är viktigt att de ekonomiska systemen fungerar så att samhället, företagen eller de enskilda inte drabbas av ekonomisk brottslighet av olika slag.

Ekonomisk brottslighet är ett samlingsbegrepp för flera olika typer av brott. Ekobrottsmyndigheten riktar i första hand in sig på den grova ekonomiska brottsligheten, men också på de mindre allvarliga ekobrotten där straffen inte är höga men där lagföringen har ett förebyggande syfte.

Ekobrottsmyndigheten utreder bokföringsbrott, skattebrott, konkursrelaterade brott, finansmarknadsbrott och EU-bedrägerier. Här utreds också övriga komplicerade ekonomiska brott som kräver särskilda kunskaper om finansiella förhållanden och näringslivet. De vanligaste typerna av brott som myndigheten utreder och lagför är skatte- och bokföringsbrott.

Ekobrottsmyndigheten arbetar även med brottsförebyggande åtgärder. Det sker oftast i samarbete med andra myndigheter, branschorganisationer och näringslivet. Vår brottsförebyggande verksamhet syftar till att minska risken för nya brott. Vi bedriver underrättelseverksamhet för att analysera och kartlägga förändringar av hotbilder och avbryta pågående brottslighet. I vårt uppdrag ingår att lämna information om den ekonomiska brottsligheten till andra myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer samt till allmänheten.

Ekobrottsmyndigheten styrs av regeringen via justitiedepartementet, framförallt genom instruktioner, förordningar och årliga regleringsbrev. Dessa är regeringens instrument för att styra en myndighets verksamhet och på så sätt genomföra sin politik. Regleringsbrevet överlämnas till myndigheterna i slutet av december, träder i kraft den 1 januari och gäller ett år framåt.

Specialistkompetens och unikt arbetssätt

Ekobrottsligheten är ofta komplicerad till sin karaktär och kräver därför flera olika kompetenser för att utredas framgångsrikt. Därför har Ekobrottsmyndigheten specialutbildade åklagare, poliser, revisorer, analytiker och andra specialister som arbetar tillsammans i särskilda team vid myndighetens utredningsorganisation som kallas för ekobrottskamrar. Så kallade polisoperativa enheter biträder ekobrottskamrarna med kriminalunderrättelsetjänst, spaning och hemliga tvångsmedel som till exempel hemlig teleövervakning och televlyssning. Ekoadministratörer och övrig administrativ personal svarar för den operativa och administrativa servicen till ekobrottskamrarna och de polisoperativa enheterna.

När en anmälan kommer in till Ekobrottsmyndigheten beslutar åklagare om förundersökning ska inledas. Förundersökningen genomförs av ett utredningsteam som består av poliser, ekorevisorer och ekoadministratörer under ledning av en åklagare. Teamet håller förhör med misstänkta personer och vittnen, inhämtar skriftligt material samt genomför husrannsakingar och frihetsberövanden om det behövs. Förundersökningen blir mer effektiv genom att olika yrkeskategorier arbetar tillsammans. Det tätta samarbetet mellan de olika yrkeskategorierna som sitter under samma tak är unikt för Ekobrottsmyndigheten och kärnan i den så kallade EBM-modellen.

Här finns vi

Ekobrottsmyndighetens uppdrag är både regionalt och nationellt. Regionalt ansvarar vi för ekobrottsbekämpningen i de tre storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Därutöver finns vi representerade i Hallands, Blekinge och Gotlands län. För bland annat finansmarknadsbrott och EU-bedrägerier har Ekobrottsmyndigheten ett nationellt ansvar. Nationellt kan vi även bidra med vår specialistkompetens i den totala brottsbekämpningen i hela kedjan från underrättelseuppslag till rättegång.

Ekobrottsmyndighetens huvudkontor är placerat i Stockholm. Regionala kontor finns förutom i Stockholm även i Göteborg och Malmö. Dessutom har vi mindre utredningsenheter i Visby, Kristianstad, Halmstad, Borås och Skövde. Sammanlagt arbetar drygt 430 personer vid Ekobrottsmyndigheten.

Den operativa verksamheten bedrivs vid sju ekobrottskammare, en mängdbrottsenhet och tre polisoperativa enheter. En särskild finansmarknads-kammare handlägger finansmarknadsbrott och svindlerier. På så sätt utnyttjas den samlade kompetensen resurseffektivt.

Effektiva ärendeprocesser

Ekobrottsmyndigheten prioriterar den grova ekonomiska brottsligheten. Närmare 90 procent av myndighetens resurser avsätts till arbete mot den allvarligaste ekonomiska brottsligheten och mot grov organiserad brottslighet. Omkring fem procent av resurserna avsätts för enklare ärenden och ungefär sex procent för brottsförebyggande arbete.

Varje år handlägger Ekobrottsmyndigheten omkring 5 000 ärenden och 40 000 brottsmisstankar. De delas in i någon av följande kategorier: mängdärenden, projektärenden och särskilt krävande ärenden.

Ett mängdärende är ett enklare ärende som kan utredas och lagföras med begränsad utredningstid. Ärendet utreds enligt en standardiserad modell som är både enhetlig, rättsäker och snabb.

Ett projektärende handläggs också enligt vissa bestämda rutiner. De kräver fler utredningsåtgärder än ett mängdärende och det kan även förekomma så kallade tvångsmedel, till exempel hemlig televlyssning.

Ett särskilt krävande ärende är mycket omfattande och komplicerad brottslighet som utreds av en utredningsgrupp under ledning av en åklagare.

Effektiv genomströmning

Med genomströmningstid menas antal dagar från brottsanmälan till beslut i åtalsfrågan. Ekobrottsmyndigheten lägger stor vikt vid att minska genomströmningstiderna. Det är angeläget för den enskilde att få sin sak prövad så fort som möjligt. Det är också viktigt att bevisningen håller en hög kvalitet.

Genom att enklare ärenden hanteras i en snabbfil frigörs mer resurser till att bekämpa den allvarliga brottsligheten. Mängdärendena hanteras effektivt och har en genomströmningstid på i genomsnitt 35 dagar från anmälan till beslut i åtalsfrågan. För projektärenden är genomströmningstiden i genomsnitt 180 dagar och för särskilt krävande ärenden 365 dagar.

Ekobrottsmyndigheten koncentrerar utredningarna mot det som är väsentligt och går att lagföra inom rimlig tid. Koncentrationen ökar kvaliteten på utredningarna samtidigt som effektiviteten förbättras. Det medför också att antalet lagförda brottsmisstankar ökar.

Spåra och säkra brottsvinster

Den ekonomiska vinningen är drivkraften för ekobrottslingarna. Ekobrottsmyndigheten arbetar därför efter devisen ”Go for the Money”. Att återföra vinster av brott - så kallade brottsutbyten - är en av våra högst prioriterade arbetsuppgifter. Det strategiska arbetet leds av en särskild funktion - brottsutbytesfunktionen - där specialiserade åklagare och analytiker arbetat med att utveckla metoderna och ge råd så att vinsterna från den allvarligare brottsligheten kan återföras. Arbetet sker ofta i samarbete med andra länder och andra myndigheter. Regeringen har bildat en nationell specialistfunktion för samverkan i brottsutbytesfrågor som bland annat ska lämna stöd till den operativa verksamheten vid Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Skatteverket och Kronofogden. Brottsutbytesenheten samverkar med denna nationella specialistfunktion som fysiskt är placerad vid Ekobrottsmyndigheten.

Strategisk samverkan

Ekobrottsmyndigheten har ett ansvar för att samordna och sprida kunskap om den ekonomiska brottsligheten. Vi följer och analyserar samhällsutvecklingen så att förhållanden som påverkar den ekonomiska brottsligheten på kort och lång sikt tidigt kan identifieras. Vi samverkar också med andra myndigheter för att motverka terrorism och med näringslivets och arbetslivets organisationer för att minska den ekonomiska brottsligheten. Syftet är att fånga upp, ta till vara och utnyttja erfarenheter och kunskaper kring ekonomisk brottslighet. Ekobrottsmyndigheten strävar, bland annat genom strategisk samverkan, att gå från att utreda brott i efterhand till att bekämpa dem i realtid.

Generaldirektören vid Ekobrottsmyndigheten ingår i Samverkansrådet mot organiserad brottslighet. Samverkansrådets främsta uppgift är att bestämma den strategiska inriktningen för satsningen mot den grova organiserade brottsligheten utifrån en myndighetsgemensam lägesbild. Denna bild tas fram av det nationella underrättelsecentrat (NUC). Lägesbilden grundas på underlag från bl.a. Ekobrottsmyndigheten. Styrkan i denna samverkan är att varje myndighet bidrar med sin kunskap och kompetens. Det innebär att samhället med ökad kraft kan agera mot kriminella nätverk i hela landet och aktivt medverka i regeringens satsning mot grov organiserad brottslighet.

Överåklagaren och polischefen vid Ekobrottsmyndigheten ingår i Rikspolisstyrelsens Operativa råd. Operativa rådet fattar beslut i ärenden som bland annat gäller ekonomisk brottslighet som en del i grov organiserad brottslighet. Ekobrottsmyndigheten har initierat och drivit flera ärenden. Ärenden har arbetats upp från underrättelsestadiet och under förundersökningen har tillslag gjort inom bland annat byggbranschen. Ett stort antal personer har anhållits och häktats. I utredningarna har Ekobrottsmyndigheten samarbetat med flera av de myndigheter som ingår i Samverkansrådet.

I de tre storstadslänen finns regionala underrättelsecentrum (RUC) som svarar för regional underrättelsesamverkan i ärenden som rör grov ekonomisk brottslighet och annan grov organiserad brottslighet. Merparten av de ärenden som handläggs inom RUC överlämnas, ibland via Skatteverket, till Ekobrottsmyndigheten.

Samarbetet mellan myndigheterna i Samverkansrådet, Operativa rådet och de regionala underrättelsecentrumen innebär både strategiska och operativa satsningar där geografiska och administrativa ansvarsfördelningar står tillbaka för det gemensamma intresset att åstadkomma resultat. Det betyder i praktiken att

fler personer kan lagföras för grov ekonomisk och grov organiserad brottslighet. Ökad användning av tvångsmedel bidrar också till större möjligheter att säkra och återföra brottsvinster. Resultatet har fallit väl ut både vad gäller informationsutbyte och gemensamma operativa insatser. Flera centrala domar har fallit inom ramen för regeringens satsning mot grov organiserad brottslighet.

Vid Ekobrottsmyndigheten finns Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen (SEFI-rådet). Rådet består av företrädare för myndigheter som ansvarar för hanteringen av EU-medel i Sverige. Uppgiften är att främja en effektiv och korrekt användning av EU-relaterade medel. Rådet samverkar om åtgärder mot bedrägerier, missbruk och annan oegentlig hantering av EU-medel. Ekobrottsmyndighetens planeringsdirektör är ordförande i rådet och myndigheten svarar för dess kanslifunktion. För att öka takten i kampen mot EU-bedrägerier har en gemensam anmälningspolicy införts mellan myndigheterna i SEFI-rådet. Policyn innebär bland annat att alla misstänkta EU-bedrägerier ska anmälas direkt till Ekobrottsmyndigheten. Detta är en viktig pusselbit i den offensiva samverkan som sker när det gäller att förebygga, upptäcka, utreda och vidta åtgärder vid misstänkt brottslighet av EU-medel.

Internationell samverkan

Den allvarliga ekonomiska brottsligheten blir mer och mer internationell och tillgångar flyttas mycket snabbt mellan länder. För att kunna utreda den gränslösa brottsligheten och säkra och återföra brottsutbyten arbetar Ekobrottsmyndigheten internationellt. På strategisk nivå kartläggs vilka behov myndigheten har av internationellt samarbete och närvaro i nationella och internationella forum där våra frågor hanteras. På operativ nivå används och utvecklas de operativa verktyg som finns för att komma åt den ekonomiska brottsligheten som går utanför landets gränser. Ekobrottsmyndigheten utbyter löpande erfarenheter med utländska myndigheter om såväl brottsupplägg som brottsutbyten.

EU:s åklagarsamarbete (Eurojust) och det europeiska rättsliga nätverkets (European Judicial Network) tjänster används vid allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater. För att öka kännedom om brottsligheten även innan det kommit till anmälan om brott tar Ekobrottsmyndigheten hjälp av de nationella sambandsmännen vid det europeiska polissamarbetet (Europol). Samverkan sker även med Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) som arbetar för att skydda EU:s finansiella intressen.

Medverka till rättsutvecklingen

En effektiv och modern lagstiftning är viktig för att förebygga och förhindra ekonomisk brottslighet. Ekobrottsmyndigheten följer utvecklingen av den ekonomiska brottsligheten och lämnar synpunkter på hur lagstiftningen bör utformas för att utrymmet för ekonomisk brottslighet ska minska. Ekobrottsmyndigheten bidrar med erfarenheter av hur lagstiftning och andra regelverk fungerar i första hand genom att besvara remisser från regeringen och andra myndigheter. Ekobrottsmyndigheten medverkar också med experter i statliga utredningar med anknytning till myndighetens verksamhetsområde.

Avgöranden i Högsta domstolen och viktigare hovrättsdomar analyseras, sammanfattas och sprids inom Ekobrottsmyndigheten liksom principiellt viktiga överprövningsbeslut. Rättsutvecklingsarbetet bedrivs i nära samarbete med Åklagarmyndigheten.

Metodutveckling är ett konstant prioriterat område. Handböckerna ses kontinuerligt över och utvecklingsarbetet har de senaste åren inriktats på effektiva och rättssäkra arbetsmetoder, enhetlighet i åklagarnas rättstillämpning, ökad lagföring, kortare handläggningstider och ökad kvalitet i brottsutredningsverksamheten. Stor vikt läggs vid åklagarnas tillämpning av hemliga tvångsmedel, utvidgat förverkande (egendom som dras in på grund av att ägaren har gjort något brottsligt) och företagsbot (böter för ett företag). Reglerna om förundersökningsbegränsning används aktivt så att myndighetens resurser kan utnyttjas optimalt.

Övrig samverkan

Revisorer och redovisningskonsulter

Ekobrottsmyndigheten har sedan många år tillbaka en nära samverkan med FAR (revisorerna) och SRF (redovisningskonsulterna) på central nivå. Syftet med samverkan är främst att fokusera på de brottsförebyggande effekter som ligger i revisorernas och redovisningskonsulternas verksamhet.

Finanspolisen

Ekobrottsmyndigheten samverkar med Finanspolisen när det gäller brottsliga aktiviteter på penningtvättsområdet. Det gäller såväl under underrättelse- som förundersökningsstadiet.

Konkursförvaltarna

En betydande del av de anmälningar som Ekobrottsmyndigheten tar emot kommer från konkursförvaltare. Att det finns ett väl fungerande samspel mellan åklagarna och förvaltarna är därför ett viktigt inslag i ekobrottsbekämpningen. Ekobrottsmyndigheten och konkursförvaltarna samarbetar bland annat genom RUBICON (Rutiner, brottsutredningar i konkurs) som är ett samverkansprojekt mellan berörda aktörer för hantering av brottsutredningar vid konkurs.

Exempel på Ekobrottsmyndighetens domar

Långa fängelsestraff för MC-relaterad brottslighet

I maj 2011 meddelades dom i ett av de ärenden vid Ekobrottsmyndigheten som är knutna till Operativa rådet. Bakgrunden var IT-relaterad ekonomisk brottslighet med en MC-ledare i Stockholm som frontfigur. Ärendet hade även inslag av både narkotika- och våldsbrott och var ett viktigt led i den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet.

Som brottsredskap användes ett aktiebolag för elektroniska ansökningar till Skatteverket om utbetalning för påstådda ROT-arbeten hos ett stort antal fastighetsägare och bostadsrättsinnehavare. Cirka 2,3 miljoner kronor betalades felaktigt ut. Genom ett upplysningsföretags webbsida hämtades uppgifter om fastighetsägare in.

I domen från Stockholms tingsrätt dömdes de fem huvudmännen för bland annat grova bedrägerier till vardera 2,5 års fängelse. De ålades även solidarisk återbetalningsskyldighet till staten för de felaktigt utbetalda beloppen. Det meddelades slutligen näringsförbud och beslut om kvarstad (en säkerhetsåtgärd där en misstänkt inte längre fritt bestämmer över en viss egendom) mot samtliga fem.

Fängelse för grovt insiderbrott

Nacka tingsrätt meddelade i januari 2011 dom i ett mål om bland annat grovt insiderbrott och grovt svindleri. Flera personer dömdes till fängelse och 18,9 miljoner kronor förverkades.

Svindleribrotten bestod i att oriktiga och vilseledande uppgifter lämnats om avtal och andra förhållanden som gällt verksamhet i England. Ett företag noterat på Aktietorget släppte flera pressmeddelanden om stora ordrar med höga vinstmarginaler som inte motsvarade verkligheten utan var ett sätt att blåsa upp bolagets värde på marknaden. Efter utskicken värderades bolaget till 330 miljoner kronor varpå den huvudåtalade sålde sina 26 miljoner aktier i bolaget.

Den huvudåtalade finansmannen dömdes till fängelse i tre år och sex månader för grovt svindleri, grovt insiderbrott, grovt bokföringsbrott och grovt osant intygande. Han fick också näringsförbud i fem år och 18,9 miljoner kronor krävs tillbaka. En åtalad som varit kontaktperson i England döms för grovt svindleri och medhjälp till grovt svindleri till fängelse i ett år och sex månader. Ytterligare en medåtalad fick ett års fängelse och 218 000 kronor i skadestånd för grovt svindleri och insiderbrott. Den fjärde åtalade döms till två års fängelse för grovt svindleri.

Sju dömda i omfattande bedrägerihärva

I april 2011 dömdes sju personer i Attunda tingsrätt för omfattande bedrägerier med koppling till restaurangrörelser i Stockholm. Fem gärningsmän ska tillsammans betala drygt 18,5 miljoner kronor i skadestånd. Åtalen gällde bland annat grovt bedrägeri, grov trolöshet mot huvudman, grovt penninghäleri och grovt bokföringsbrott. Totalt åtalades 18 personer, en bostadsrättsförening samt två restaurangbolag.

Brottsligheten bestod i att ett antal personer lurat banker på stora summor pengar genom att ta lån där säkerheten var bostadsrätter som låntagaren inte ägde, och som redan var pantsatta av de rättmätiga ägarna. En stor del av de lånade pengarna gick in i restaurangbolagen.

En man dömdes till fyra års fängelse och fick näringsförbud. Han ska också betala skadestånd om 11,3 miljoner kronor. En annan åtalad dömdes för grovt bedrägeri till fängelse i två år och sex månader och 10,2 miljoner kronor i skadestånd. Ytterligare fem personer dömdes, en till fängelse i ett år och nio månader och övriga till villkorlig dom. Flera av de åtalade dömdes för grovt bedrägeri för att ha vilselett banker att låna ut pengar utan säkerhet. Ett av restaurangbolagen ålades företagsbot på 500 000 kronor på grund av bokföringsbrott.

Tillverkare av vattenpipstobak dömda för ekobrott

I september 2011 dömdes två personer till sju års fängelse för grovt skattebrott och grovt bokföringsbrott och meddelades maximala tio års näringsförbud. Ytterligare en person dömdes till fängelse i två år och sex månader samtidigt som två medhjälpare fick fängelse i ett år och sex månader respektive villkorlig dom och samhällstjänst.

Bakgrunden är att det vid en livsmedelskontroll upptäcktes tillverkning av vattenpipstobak. En tid senare gjorde tullen i Tyskland beslag av vattenpipstobak som kunde härledas till samma produktionsplats i västra Skåne. Vattenpipstobaken levererades till bland annat Tyskland och Storbritannien, men även inom Sverige. Tillslag skedde mot tre produktionsplatser och samtidigt gjordes husrannsakingar hos misstänkta. Stora mängder vattenpipstobak beslagtogs tillsammans med tillverkningsmaskiner och råvaror. Drygt 65 000 kilo vattenpipstobak hade tillverkats, vilket innebar ett skatteundragande med drygt 100 miljoner kronor.

Utredningen har skett i samverkan med polisen, Skatteverket, Tullverket, Kronofogdemyndigheten och Internationella åklagarkammaren i Stockholm. Eurojust har hjälpt till med internationella kontakter i ärendet.

Rektor för friskola dömd till fängelse

I juni 2011 meddelade Solna tingsrätt dom i mål mot en rektor för en friskola. Åtalet gällde grovt skattebrott och försvårande av skattekontroll. Totalt handlar det om ett skatteundragande på cirka 1,7 miljoner kronor.

Den tilltalade rektorn har blandat samman privata medel med skolans. Det har huvudsakligen skett genom att hon lagt in osanna fakturor i syfte att dölja egna uttag. Som bevisning åberopades bland annat att vissa av de erhållna fakturorna hittades i en av skolans datorer som raderade filer. Utöver detta förekom även andra bokföringsfel som skolans revisorer bedömt på olika sätt.

Rektorn döms till ett års fängelse samt näringsförbud i fem år. Dessutom utdöms företagsbot på 500 000 kronor. Den sammanlagda skattekonsekvensen blev 3 miljoner kronor inklusive skattetillegg.

Här finns vi

Den operativa verksamheten bedrivs i Stockholm, Göteborg och Malmö. Dessutom finns utredningsenheter knutna till Ekobrottsmyndigheten i Visby, Kristianstad, Halmstad, Borås och Skövde. Vi hjälper även till med mål som rör kvalificerad ekonomisk brottslighet som har nationell utbredning, har internationell anknytning eller som är av stor omfattning.

En effektiv bekämpning av ekobrott förutsätter ett brett samarbete. Vi arbetar bland annat med Åklagarmyndigheten, Polisen, Skatteverket, Finansinspektionen, Tullverket branschorganisationer och näringslivet.

Stockholm

Box 820, 101 36 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 15
Tel: 010-562 90 00
Fax: 08-613 40 19

Göteborg

Box 431, 401 26 Göteborg
Besöksadress: Ernst Fontells plats
Tel: 010-562 93 00
Fax: 010-562 94 00

Malmö

Box 27, 201 20 Malmö
Besöksadress: Posthusplatsen 6
Tel: 010-562 95 00
Fax: 010-562 96 00

Läs mer

www.ekobrottsmyndigheten.se ger en mer utförlig beskrivning av vår verksamhet.

www.ekobrott.se beskriver ekonomisk brottslighet och Ekobrottsmyndighetens verksamhet på ett lättöverskådligt sätt.

Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority